

2010
vmbo
BB digitaal

examen- krant

alles wat je weten
moet

bij elkaar in één
krant

met je

examenrooster

slimme tips

goede sites en meer...

Inhoud

Examenkrant!

Hierin staat ongeveer alles wat met je examen te maken heeft handig bij elkaar.

4. Informatie en tips voor je praktijkexamen
5. Tips voor een frisse start
6. De examenstof: waar vind je die?
7. Zo gaat leren wél
8. Sites vol met informatie
9. Relax! Trucjes om te ontspannen
10. Computereexamen. Dit moet je weten!
12. Mijn rooster
12. Mijn examen
13. Mijn hulpmiddelen
14. Spieken en zo
15. Slim je examen maken! (zeker lezen!)
16. Hoe ziet je cijferlijst eruit?
17. Wanneer zijn de herkansingen en wanneer mag je meedoen?
18. Klachten over je examen? LAKS!
20. Met welke cijfers ben je geslaagd?
21. Geslaagd... Wat nu?
22. Gezakt... Wat nu?
22. Al je mogelijkheden op een rij
24. De makers van de Examenkrant

Tips voor een frisse start

- zorg dat je voldoende slaapt (goed voor je geheugen)
- sta op tijd op en ontbijt fatsoenlijk (eet liefst geruime tijd voor je examen en niet vlak daarvoor)
- neem eten en drinken mee naar je examen
- arriveer op tijd
- zorg dat je naar de wc bent geweest
- drink geen koud water van tevoren, dat trekt je energie weg
- draag geen naaldhakken (hinderlijk klikklakgeluid) en
- laat je mobiel thuis (dat geldt trouwens ook voor de surveillanten).

Praktijkexamen, wanneer en hoe?

Kijk op pagina 4 en 5

Vul je eigen rooster in

Lees pagina 12

Slim je examen maken

Kijk op pagina 15

Weet je al wat je gaat doen met je diploma?

Voor een leuk beroep, leer je nog even door.
Dus schrijf je in bij het roc.

Kijk op pagina 21

Praktijkexamen

Op deze bladzijden krijg je antwoord op veel vragen over je praktijkexamen en belangrijke tips.

Spannend

Praktijkexamen doen is best spannend. Ook al lijkt het heel veel op een gewone schooldag. Maar je hebt er een heel jaar naartoe gewerkt. Het kan bijna niet misgaan.

Oefenen helpt!

Als je nog ergens onzeker over bent, ga dan direct naar je docent en vraag of je dat onderdeel nog eens mag oefenen. Oude examens kun je daar heel goed voor gebruiken.

Wanneer

Je docent weet precies wanneer je praktijkexamen doet, hoe het examen eruit gaat zien en welke hulpmiddelen je mag gebruiken.

Cijfer

Je cijfer voor het praktijkexamen is meteen ook je centraal examencijfer voor dit vak. De theorievragen zitten al in je praktijkexamen (cspe). Daarvoor hoef je dus niet apart een centraal schriftelijk examen te doen.

TIPS voor je praktijkexamen

1. Lees goed

In de examenopgave staat precies wat je moet doen en in welke volgorde. Neem de tijd om de examenopdracht heel goed te lezen. Het is echt zonde als je fouten maakt door slecht lezen.

2. Werk rustig

Het heeft geen zin om je te haasten. Als je normaal rustig doorwerkt, heb je tijd genoeg.

3. Houd je bezig met je eigen werk

Kijk niet te veel naar je burens. Dat maakt alleen maar onzeker. Ga uit van je eigen kennis en creativiteit. Dat lukt beslist, want je hebt alles geoefend tijdens de lessen.

4. Loop alles nog eens door

Ga als je klaar bent nog eens door je examen heen. Heb je alle opdrachten gemaakt? Niets vergeten? Want het zou jammer zijn als je daardoor punten mist.

Wat ik nog wil weten...

Hans, Dorine, Rachid en Asha deden vorig jaar examen. Ze beantwoorden veel vragen. Die van jou zit er vast ook bij.

Vond je het praktijkexamen moeilijk?

Asha: 'Ik niet. Toen ik eenmaal bezig was, vergat ik bijna dat ik examen aan het doen was. Het leek eigenlijk een gewone les. We mochten alleen niet overleggen met elkaar.'

Hoe kun je je voorbereiden op het praktijkexamen?

Hans: 'Vooral door goed mee te doen tijdens de lessen. Wat ook heel goed werkt is oude examens maken.'

Was jij zenuwachtig?

Dorine: 'Ja, nogal, maar de juf had het in de gaten. Ze kwam even bij me kijken. Als je dan ziet dat je alles al eerder hebt gedaan, word je wel weer rustig.'

Had je genoeg tijd?

Rachid: 'Bij mij ging het nog bijna mis. Ik moest een lichtinstallatie maken. Het spannendste moment is dan altijd als je er spanning op zet. Toen gebeurde er niks. Dan word je dus echt bloednerveus. Gelukkig vond ik de storing nog net voordat de tijd om was.'

Minutoetsen lijken me vervelend

Asha: 'Echt niet hoor. Best goed om even iets anders te doen tussendoor. En het is ook wel fijn dat je de theorievragen meteen krijgt. Dan ben je er gelijk vanaf!'

FOKKE & SUKKE
BEREIDEN ZICH GRAAG GOED VOOR

MENEER, DAT "KUNNEN JULLIE NOU EINDELIJK JE BEK ES HOUDEN!"...

...MOET JE DAT OOK WETEN VOOR HET EXAMEN

RGVT

Hebben jullie nog adviezen?

Rachid: 'De opdracht eerst heel goed lezen en dan rustig beginnen.'
Dorine: 'Eten meenemen. Iets fatsoenlijks, een broodje of zo, geen chips en chocola.'

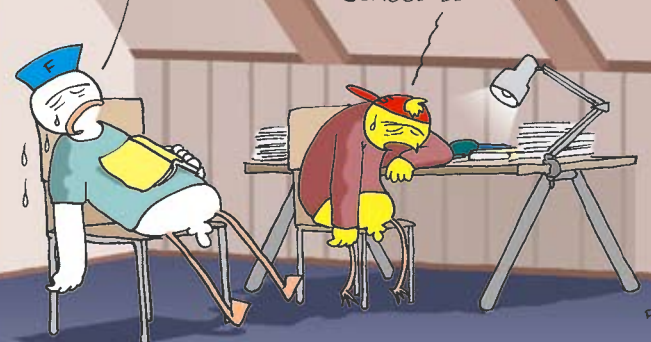
Hebben jullie het gehaald?

Alle vier: 'ja.'

FOKKE & SUKKE
HEBBEN HET ZWAAR

ALS WE HADDEN GEWETEN DAT HET EXAMEN ZO' ERG ZOU ZIJN...

WAREN WE NOOIT MET SCHOOL BEGONNEN!

RGVT

De examenstof

**Wat moet je nu precies weten op je examen?
Om zeker te zijn dat je niets vergeet, kun je de
sites op deze pagina bekijken. Kom je er niet
uit, vraag dan aan je docent om je te helpen.**

www.watmoetikweten.nl

Deze site zet al de examenstof nog eens overzichtelijk per vak op een rij, in begrijpelijke taal. Heb je toch nog vragen? Stel ze via examen@laks.nl.

examen.kennisnet.nl

Ga naar 'vmbo' en kijk bij je eigen leerweg. Daar vind je de leerstof per vak.

Tip

Je docenten hebben voor bijna alle vakken een syllabus. Daarin staat heel precies aangegeven hoe het centraal examen eruit ziet. Je docent kan de syllabus downloaden via www.examenblad.nl.

Marjanne deed vorig jaar examen

'Ik had het niet goed opgeschreven!'

'Bij economie haalde ik altijd hoge cijfers. Ik voelde me eerst best gerust over het examen. Een paar weken voor het examen ging ik toch twijfelen of ik alles goed had opgeschreven wat ik moest weten. Ik heb het nog vergeleken met mijn vriendin, maar toen wist ik het nog niet. Toen ben ik maar bij onze leraar gaan vragen wat we precies moesten doen. Hij vond het helemaal niet gek en heeft alle stof met me bekeken. Ik had een paar belangrijke bladzijden niet opgeschreven. En daar was precies een vraag over tijdens het examen!'

ZO GAAT LEREN WEL

Ruim je bureau op, zet je computer uit en leer niet zomaar losse weetjes, maar kijk naar de verbanden. Psychologen weten steeds beter hoe we onze hersens goed kunnen gebruiken.

1. Opruimen

Om te leren, moet je je kunnen concentreren. Rommel leidt af, dus moet je opruimen: je kamer, je bureau én je hoofd. Zet je computer dus uit, vergeet je mobiel en laat je gedachten niet afdwalen. Prent jezelf in waar je het allemaal voor doet: 'Als ik slaag krijg ik een diploma, ga ik een beroepsopleiding volgen, geef ik een examenfeest...'

2. Kleine bergjes

Het is best een berg werk die je nog moet verzetten. Daar maak je eerst maar eens kleine bergjes van: een bergje geschiedenis, een bergje economie, een bergje... Dat is een stuk overzichtelijker. Kies afwisselend iets wat je niet zo moeilijk vindt en een vak waar je echt tegenop ziet.

3. Hersens trainen

Je kunt geen marathon lopen zonder te trainen. Om je hersens goed te kunnen gebruiken, moet je óók oefenen. Dat doe je door te léren. En dat is niet hetzelfde als de stof viermaal doorlezen. Met een eigenwijs: 'Zo leer ik nu eenmaal', kom je niet ver.

4. Actief zijn

Actief zijn, dát is leren. Je bouwt structuren, scheidt hoofd- en bijzaken van elkaar, stelt jezelf vragen en legt verbanden. Kijk maar eens hoe je studieboek in elkaar zit. En leg daar de aantekeningen

naast die je op school hebt gemaakt. Want je docent bouwt ook een structuur. Oefenen met de examens van vorig jaar werkt ook prima.

5. Spiekbrieftje maken

Voordeel van structuren maken is dat je informatie (in je hoofd) kunt terugzoeken. Ook als je onder spanning staat, zoals bij een examen. Een spiekbrieftje maken is een goede manier om jezelf te testen. Lukt het, dan heb je meteen een structuur van de leerstof. (Natuurlijk niet meenemen naar het examen!)

6. De baas spelen

Als leren geen hobby van je is, zie het dan als werk. Bekijk hoeveel tijd je nog hebt voor de examens beginnen.

Kies vaste dagen uit om te 'werken', met vaste werktijden, maak duidelijke afspraken (op papier) en bedenk een leuke beloning.

7. Voetbaltijden

Houd voor je werktijden voetbaltijden aan: maximaal 45 minuten achter elkaar leren, dan tien of vijftien minuten 'even niks doen'. In die tijd kan jij even rondlopen en ontspannen. Je drinkt wat of belt met een goede vriend(in). En daarna begin je weer. Ben je bang dat je dat niet volhoudt - of dat je vergeet te pauzeren - zoek dan iemand die 'je baas' wil spelen.

FOKKE & SUKKE
WERKEN ALTIJD HEEL GESTRUCTUREERD

Staar niet op je papier, maar doe iets met de stof: maak schema's en samenvattingen, leg verbanden, stel jezelf vragen...

EXAMEN- INFOR- MATIE op het WWW

Oefenexamens

Op de examensite van Kennisnet **examen.kennisnet.nl** vind je onder andere links naar sites met oefenexamens. Er staan ook oefenexamens op **www.cito.nl** (klik aan: 'voortgezet onderwijs', ga dan naar 'centrale examens').

Examenonderwerpen

Op **www.watmoetikweten.nl** staat in begrijpelijke taal wat je moet leren voor je examen.

Ook via **examen.kennisnet.nl** kun je naar overzichten van de onderwerpen per vak die in het centraal examen aan de orde (kunnen) komen.

Vragen en forums

Op **examen.kennisnet.nl** vind je links naar (discussie)forums waarop je zowel voor als na je examen je verhaal kwijt kunt. Je kunt op deze site ook terecht als je vragen hebt.

Examenspecial voor docenten

Op **examen.kennisnet.nl** staat onder 'docenten' veel informatie die voor jouw docent (en dus voor jou) belangrijk is.

TIP: Raad je docent aan eens naar de 'toetswijzer' te kijken!

Klachtenlijn

www.examenklacht.nl is de website waarop je de klachtenlijn kunt vinden van het LAKS. Je kunt hier problemen, verstoringen en fouten in en rond de examens melden. Meer hierover vind je op pagina 18 en 19 in deze krant.

Correctievoorschrift

examen.kennisnet.nl en **www.examenklacht.nl** geven nog op de dag van je examen de correctievoorschriften met de goede antwoorden en de punten die je ervoor krijgt.

Vervolgopleiding

Kijk eens op **www.opleidingenberoep.nl** als je nog op zoek bent naar een vervolgopleiding.

RELAX

Ontspannen kun je leren

En als je er op tijd mee begint
(dus niet de avond voor je examen),
kun je het toepassen
als je gestrest bent.

Ontspanningsoefening

Eén manier om te leren ontspannen is door je eerst in te spannen. Je gaat hardlopen of je trekt heel bewust alle spieren in je lichaam aan en laat ze dan los. Je voelt zo wat ontspanning is. Dit moet je wel regelmatig herhalen om het tijdens een examen te kunnen toepassen.

Ik weet het niet

Als je gespannen bent dan ga je misschien denken: ik kan het toch niet! Zulke gedachten werken verlamdend en kunnen je examen goed verknallen. Je moet zo'n gedachte dus direct kwijt.

Ik weet het wél!

Dat gaat zo: je doet even niets en je probeert aan iets anders te denken. Of je doet een ontspanningsoefening. Daarna is je hoofd leeg genoeg om je te realiseren dat je nu het antwoord niet weet, maar misschien wel ooit hebt geweten. Probeer je dan te herinneren wanneer en waar dat was.

Veel bewegen

Stresshormonen breken vlugger af als je beweegt. Ga daarom op de fiets naar je examen, of loop een eindje.

De geschiedenis laat zien dat je je niet al te veel zorgen moet maken over je examen. Ieder jaar slaagt meer dan 90% van alle vmbo-examenkandidaten. Daar zit jij toch zeker ook bij!

Je examen op de computer

Dit moet je weten!

Nederlands, Engels, Duits, Frans, economie, wiskunde, maatschappijleer 2, geschiedenis, aardrijkskunde, natuur- en scheikunde 1 en biologie. Bij al deze examens werk je op de computer. Hoe dat gaat en waar je op moet letten, lees je hier.

DE EXAMENDAGEN

De examens zijn tussen 5 april en 23 juni. Op bladzijde 12 staat je rooster. Daar kun je invullen wanneer jij welk vak doet.

Kijk altijd op je eigen invulrooster. Het is niet zeker dat iedereen tegelijk hetzelfde examen doet.

ANTWOORD OP AL JE VRAGEN

- **Moet ik zelf iets meenemen?**
Jazeker, alle hulpmiddelen die je mee moet nemen, staan op bladzijde 13.

Als je examen doet op de computer, kun je het digitale woordenboek en de spellingchecker niet gebruiken. Neem daarom alle standaardhulpmiddelen mee. Ze staan opgesomd op pagina 13.

- **Hoe weet ik welke computer ik moet gebruiken?**
Dat regelt je school. De surveillanten wijzen je je plaats aan als je binnenkomt. Soms staat je naam al in de computer en is ook je wachtwoord al ingevuld.
- **Wat moet ik doen als mijn computer niet werkt?**
Dat gebeurt echt zelden. Is het toch zo, meld dat dan meteen aan de surveillant. Die helpt je verder. (Ga niet zelf knoeien!)

Vraag of je je eigen oordopjes of koptelefoon mee mag nemen. Daar ben je aan gewend. Wel eerst uitproberen bij een oefenexamen.

- **Stel dat ik op een andere computer verder moet werken?**
Geen probleem. Je school heeft altijd reservecomputers. Je gaat gewoon verder met de vraag waar je mee bezig was.
- **Moet ik mijn antwoorden steeds opslaan?**
Nee, dat hoeft niet. Opslaan gebeurt automatisch.
- **Hoe lang duurt het examen?**
Alle examens duren 60 minuten. Alleen bij wiskunde mag je er 90 minuten over doen.

Je kunt op school oefenen met examen doen op de computer. Dan weet je precies wat je te wachten staat op je examen. Vraag het aan je docent.

- **Staat alle informatie op één scherm?**
Meestal wel, maar soms moet je scrollen. Kijk dus altijd goed of de tekst verder gaat.
- **Als ik een filmpje nog eens wil zien, moet ik het dan helemaal bekijken?**
Nee, je kunt met het schuifbalkje ook ergens in het midden beginnen.
- **Kan ik terug naar een vraag die ik eerder heb gemaakt?**
Ja, je kunt je antwoord altijd veranderen. Je gebruikt de terugknop of klikt de betreffende vraag aan.

- **Hoe kan ik oefenen voor de computerexamens?**

Je docent heeft voorbeelden van computerexamens. Als je daar een keer mee hebt gewerkt, weet je precies hoe het computerexamen in elkaar zit. Bij een examen moet je vooral de stof kennen. Die kun je ook heel goed oefenen met oude papieren examens. Die vind je bijvoorbeeld op examenkennisnet.nl (kijk onder vmbo) en www.cito.nl (klik aan: 'voortgezet onderwijs', ga dan naar 'centrale examens').

- **Stel dat ik ziek ben tijdens de examens. Of er gaat iets anders mis. Wanneer kan ik het examen inhalen?**
Dat hangt van je school af. Soms kan het al de volgende dag. Eén van de grote voordelen van computerexamens is, dat er meer versies zijn van een examen. En dat je school de examens op verschillende tijdstippen kan afnemen.

Sven:

'Handig dat je alles weer weg kunt halen. Dan heb je niet van dat geklieder op een blaadje.'

Milan:

'Ik vind het heel fijn dat we examen mogen doen op de computer. Je krijgt telkens één vraag tegelijk. Dan kan ik me beter concentreren. Anders kijk ik altijd naar de andere vragen die op het papier staan. Daar heb ik nu geen last van.'

Aylin:

'Ik vind het vooral goed dat je de vragen nog terug kunt halen, als je de rest al hebt gemaakt. Je klikt ze zo weer aan!'

Donna:

'Als je op de computer werkt, heb je minder vlug het gevoel dat je ook echt een examen aan het maken bent.'

Anne:

'Het lijkt raar om pen en papier te gebruiken als je examen doet op de computer. Maar ik vind het écht handig dat ik bij wiskunde eerst op een kladpapier kan rekenen.'

Aria:

'Ik dacht dat ik wel even een woord op de computer op kon zoeken. Nee dus. Je moet bij je examen echt zelf je woordenboek meenemen.'

Mijn rooster vmbo BB digitaal 2010

Vul je rooster zelf in samen met je leraar of mentor.

dag	tijd	vak	extra hulpmiddel

Alle dagen, tijden en vakken ingevuld?
Laat het rooster dan ook zien aan je ouders!

LET OP
Kijk áltijd op je eigen rooster! Het is best mogelijk dat jij hetzelfde vak op een andere dag moet doen dan je klasgenoten.

Mijn examen

Als ik ziek of afwezig ben (om een geldige reden)
Dan kun je het examen alsnog maken op een andere dag. Je hoort de nieuwe datum van de examensecretaris. Dat kan heel snel zijn, soms de volgende dag al. Maar misschien wil je school toch wachten tot álle zieken beter zijn. Dan kan iedereen het tegelijk inhalen.

Als ik dyslectisch ben
Je doet hetzelfde examen als de andere leerlingen, en het wordt ook op dezelfde manier nagekeken. De school beslist welke hulpmiddelen jij eventueel mag

gebruiken (gebaseerd op het rapport van een deskundige).
Die hulpmiddelen kunnen zijn:
• een half uur tijdverlenging,
• voorlezen van het examen door een (computer)stem.

Als ik slecht kan horen/slecht kan zien
Heb je moeite met zien of horen, let dan goed op bij het maken van de voorbeeld-examens. Is het moeilijk voor je om ze te maken, dan kan je school zorgen voor een goede oplossing. Zodat je gewoon examen kunt doen.

*Olga is dyslectisch:
'Ik ben wel eens bang dat ik iets verkeerd lees. Daarom is het fijn als iemand voorleest. Dat klinkt trouwens wel een beetje raar, zo'n computerstem. Gelukkig mochten wij een keer oefenen met zo'n examen.'*

TIP Vraag aan je docent of je een keer kunt oefenen precies zoals je echte examen ook gaat.

TIP Check even bij je mentor of de examen-secretaris of voor jou een speciaal examen klaarstaat.

Mijn hulpmiddelen

Dit neem ik altijd mee

- > schrijfmaterialen, inclusief millimeterpapier
- > tekenpotlood (en puntenslijper)
- > vlakgum
- > blauw en rood kleurpotlood
- > liniaal met millimeterverdeling
- > passer (mèt potloodstiftje)
- > geodriehoek
- > rekenmachine
 - Bij alle vakken mag je een gewone simpele rekenmachine gebruiken. Die moet wel goedgekeurd zijn.
 - Hij mag geen geluidsoverlast bezorgen (geen vrolijke deuntjes dus) en geen schrijfrol of alarminstallatie hebben.
 - Je mag er ook geen berichten mee kunnen versturen of ontvangen. Rekenen op je mobieltje mag dus niet!
 - Je mag de rekenmachine ook niet opladen tijdens het examen. Zorg dus voor een volle batterij!
- > eendelig verklarend woordenboek Nederlands
 - Je mag een woordenboek Nederlands gebruiken bij alle centraal schriftelijke examens. Ook bij de computer-examens, maar niet tijdens je praktijkexamen (ook niet bij de minitoetsen).
 - Pas wel op dat je niet in tijdnood komt omdat je teveel opzoekt. En bedenk ook dat overschrijven uit het woordenboek geen punten oplevert.
 - Lijkt een woordenboek van Nederlands naar een andere taal je handiger? Dat mag je gebruiken, als je school daarvoor toestemming geeft. Eerst overleggen dus!

LET OP! Tijdens je examen kun je het digitale woordenboek en de spellingchecker op de computer niet gebruiken! Je moet je woordenboek dus altijd zelf meenemen!

LET OP! Neem altijd je rekenmachine mee. Bij sommige examens kun je op de computer rekenen. Maar niet bij allemaal!

*Melanie deed vorig jaar examen
'Ik vond het hartstikke fijn dat ik een pen en een liniaal bij me had. Bij wiskunde kon ik de sommen eerst op papier uitrekenen.'*

LET OP! Je mag niets mee naar buiten nemen. Geen opgaven, geen aantekeningen, geen kladblaadje, niets!

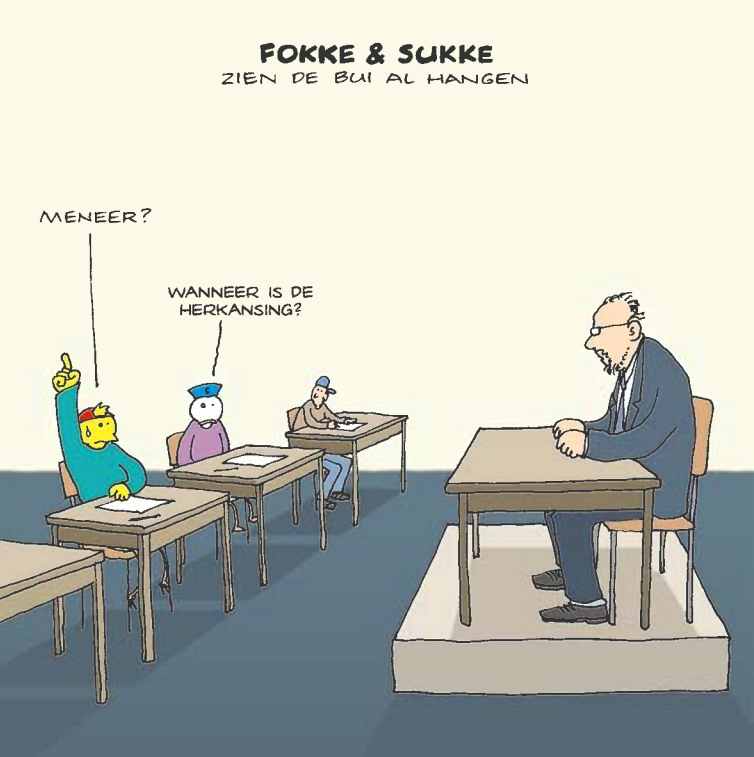
Dit heb ik nodig bij de talen

- > woordenboek in één of in twee delen
 - Je mag bij alle moderne vreemde talen (Frans, Duits, Engels, Spaans, Arabisch en Turks) een woordenboek gebruiken: náár en vanuit de vreemde taal. Je kunt geen digitaal woordenboek gebruiken!

TIP Als je teveel woorden moet opzoeken, kom je in tijdnood. Zorg dus dat je voldoende woorden kent.

Dit heb ik nodig bij nask 1

- > **BINAS**
 - Bij nask1 heb je BINAS nodig. Dit ligt voor je klaar of je moet het zelf meenemen. Vraag even na op school hoe het zit.

Spieken en zo

je verslaapt je
je spiekt
je mobiel gaat af
je sms't
je levert je werk
te laat in
je...

Wat gebeurt en dan?

In het Eindexamenbesluit (artikel 5) staat letterlijk:

'Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen ... aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.'

Wat is een 'onregelmatigheid'?

Bijvoorbeeld: praten met je burens, telefoneren of sms'en op de wc, te laat komen zonder goede reden, de computer saboteren...

Deze maatregelen kan je directeur nemen

- je krijgt een 1 voor het examenonderdeel
- je wordt uitgesloten van de rest van het examen
- toetsen of examenonderdelen die je al hebt gedaan worden ongeldig verklaard
- je krijgt je diploma of cijferlijst pas als je voor bepaalde onderdelen opnieuw examen hebt gedaan.

De maatregel die je directeur neemt, hangt zeker af van de situatie. Veel te laat komen omdat je moeder halsoverkop naar het ziekenhuis moet, is heel wat anders dan je alwéér verslapen.

Ben je het niet eens met de maatregel, dan kun je – schriftelijk - in beroep gaan bij de Commissie van beroep. Elke school is verplicht die in te stellen.

Kom je minder dan een half uur te laat op je examen, dan word je nog toegelaten. Maar je hebt wel minder tijd, want je moet tegelijk met de anderen ophouden.

SLIM JE EXAMEN MAKEN

1. Lees de vragen goed en houd je aan de instructies. Dus, als er staat: geef twee voorbeelden, geef er dan twee en niet meer.

2. Bedenk bij meerkeuzevragen eerst zelf het antwoord en bekijk dan of dit antwoord bij de keuzemogelijkheden staat.

3. Maak het jezelf niet te makkelijk tijdens je examen. Denk niet: dat antwoord zal wel goed zijn. Blijf nadenken en reken zo nodig je antwoorden na.

4. Als je tijdens het examen iets niet weet of kunt, twijfel dan niet te lang en ga verder met de volgende vraag. Je kunt altijd terugkijken naar vragen die je eerst hebt overgeslagen.

5. Als om een berekening of verklaring wordt gevraagd, geef die dan ook. Je krijgt geen punten voor alleen het goede antwoord.

6. Als een vraag in het Nederlands wordt gesteld, beantwoord die dan ook in het Nederlands.

7. Vul bij meerkeuzevragen altijd iets in, ook als je het antwoord niet zeker weet. Misschien gok je goed.

8. Je kunt filmpjes en luisterfragmenten zo vaak bekijken en beluisteren als je wilt. Maar pas op dat je niet in tijdnood komt.

9. Onthoud: de laatste vraag is meestal niet de lastigste. Het zou jammer zijn als je daar niet aan toekomt en zo makkelijk te scoren punten mist.

10. Kijk vóór je het programma afsluit of je alle vragen hebt beantwoord. Dat kun je heel makkelijk zien aan het balkje onderaan je bladzijde.

WAT STAAT STRAKS OP JE CIJFERLIJST?

Bij je diploma krijg je een cijferlijst. Daarop staan de vakken van het gemeenschappelijk, sector- en vrije deel waarin je examen hebt gedaan, ál je examencijfers en je eindcijfers én natuurlijk dat je geslaagd bent.

Je examencijfers

Op je cijferlijst staan al je cijfers voor de schoolexamens en voor de centrale examens apart vermeld. Die cijfers zijn in één decimaal nauwkeurig.

Je eindcijfers

Je eindcijfer voor een vak is altijd een heel cijfer. Hieronder staat hoe je dat berekent.

Voor elk vak geldt: neem tweemaal het cijfer voor je schoolexamen en eenmaal het cijfer voor je centraal examen (voor het beroepsgerichte vak is dat het cijfer voor je praktijkexamen). Delen door drie en je weet je eindcijfer voor het vak.

Voorbeeld

cijfer schoolexamen: 4,7
cijfer centraal examen: 6,9

$$\frac{4,7 + 4,7 + 6,9}{3} = 5,43 \text{ wordt } 5$$

Voorbeeld

cijfer schoolexamen: 5,1
cijfer centraal examen: 6,3

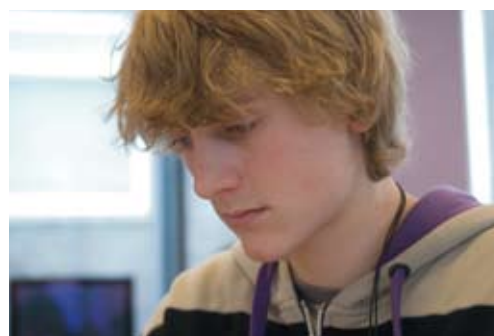
$$\frac{5,1 + 5,1 + 6,3}{3} = 5,5 \text{ wordt } 6$$

Je cijfer voor je extra vak

Misschien heb je in het vrije deel nog een extra vak gedaan? Dan mag je zelf beslissen of dit vak op je cijferlijst komt te staan.

De beoordeling voor je kunstvak en lichamelijke opvoeding

Deze vakken staan vermeld op je cijferlijst bij het gemeenschappelijk deel. Je krijgt daarvoor geen cijfer maar een beoordeling.

Herkansen en inhalen

Leuk is anders, maar zo heb je nog wel een kans om te slagen (en de diploma-uitreiking mee te maken)! Hieronder staat wanneer je mag meedoen.

Praktijkexamen

Een slecht gemaakt praktijkexamen kun je in overleg met je school herkansen. Je school bepaalt of je het hele praktijkexamen herkanst of een onderdeel daarvan.

Algemene vakken

Je mag één vak herkansen

Je mag één centraal schriftelijk examen overdoen, als je denkt dat je het beter kunt. Ook als je een voldoende hebt gehaald voor dat vak. Het leuke is dat het hoogste cijfer telt. Toch heeft het weinig zin om 'zomaar' mee te doen. Je wilt natuurlijk geen lager cijfer halen dan de eerste keer, dus je moet weer hard aan de slag. Voor de uitslag maakt een lager cijfer niet uit, maar een goed gevoel is het niet.

Je mag gemiste vakken inhalen

Heb je één of meer vakken gemist tijdens het centraal examen? En had je daar een geldige reden voor? Dan mag je die vakken alsnog doen. Soms zelfs de volgende dag al.

Ook als je vakken inhaalt, heb je het recht om nog één vak te herkansen.

Wanneer zijn de herkansingen?

De school regelt de herkansing van je praktijkexamen. Je hoort dus via je school wanneer en hoe laat je mag herkansen.

Jij doet al je examens voor de algemene vakken op de computer. Daarom hoeft je niet te wachten op de landelijke herkansingen. Je school spreekt met jou een nieuwe datum en tijd af.

FOKKE & SUKKE
HADDEN HET NIET AF

WAT EEN VREEMD
NATUURKUNDE-EXAMEN!!!

EN ALLE VRAGEN
WAREN IN HET
FRANS!

Stilte!
examens!

De uitslag

Je school bepaalt wanneer je de uitslag van je herkansing(en) krijgt. Vraag ernaar als je je opgeeft voor de herkansing.

Leren van je fouten

Wil je je examenwerk inzien? Dat kan ook bij een computerexamen. Neem dan wel iemand mee, één van je ouders bijvoorbeeld. Je kunt uitleg vragen over de beoordeling, maar de uitslag kan niet meer veranderen.

Toen haar klasgenoten examen Engels deden, lag Nadia ziek in bed.

'Ik had echt heel hard geleerd, en toen was ik ziek. Niet zo maar een beetje verkouden: ik was misselijk en moest overgeven. Ik vond het verschrikkelijk! Ik zat toch al zo te stressen. Wel mazzel dat het een computerexamen was. Toen ik weer beter was, mocht ik het meteen inhalen.'

De eindexamenklachtenlijn van het LAKS

Heb je een vraag of klacht over je examen, of wil je gewoon dat iemand naar je luistert?

Ga dan snel naar

www.examenklacht.nl

of bel

035 671 98 89

(bel 020 524 40 60 vóór 17 mei en na 2 juni)

Getrainde scholieren zitten klaar om naar je te luisteren en zo nodig actie te ondernemen.

Klacht over de inhoud?

Misschien heb je een klacht over de inhoud van het examen. Je vond bijvoorbeeld een vraag te moeilijk of er zat volgens jou een fout in. Het LAKS ordent en verzamelt al die klachten. Want de informatie die zo naar boven komt, kan wel eens reden zijn voor het College voor Examens om iets te veranderen.

Klacht over de organisatie?

Het kan ook zijn dat je wilt klagen over de organisatie. Je kreeg bijvoorbeeld te weinig tijd voor je examen. Er vlogen vogels door de examenruimte, een programma was niet goed geïnstalleerd, de koptelefoons waren slecht. Het gebeurt soms. Bij een serieus probleem belt LAKS direct je school en probeert in overleg tot een oplossing te komen. Lukt dit niet, dan wordt zo nodig de inspectie ingeschakeld.

Tienduizenden klachten

In totaal kreeg het LAKS vorig jaar 88.240 klachten binnen van scholieren. En élk probleem en élk klacht wordt serieus genomen.

LAKS

Het LAKS (Landelijk Aktie Komitee Scholieren) is een organisatie vóór en dóór scholieren. Het hele jaar is het LAKS actief om de belangen van jou en je medescholieren onder de aandacht te brengen van de pers, de politiek en het onderwijsveld.

Wel inhalen!

Naomi kreeg op weg naar haar examen biologie ademnood. Daardoor miste ze haar examen. Normaal mag je maar één vak herkansen en Naomi had economie al slecht gemaakt. Ze wilde daarom dat de school haar toestond om biologie in te halen in de herkansingsperiode. De school weigerde dat. LAKS vertelde haar dat ze wel recht had op een herkansing én op het inhalen van een gemist vak. Pas toen LAKS de school belde, draaide deze bij.

Vervelende schoolbel

Drie leerlingen klaagden bij LAKS over de schoolbel die hen iedere 50 minuten uit hun concentratie haalde. De directie van de school vond het onnodig om de bel tijdens de examens uit te zetten. Na een belletje van het LAKS mocht de bel wél uit.

Luidruchtige bejaarden

Een bridge-drive in een verzorgingshuis tegenover de school. Het lijkt onschuldig, maar met een vrolijk draaiorgel erbij kun je je moeilijk concentreren op je examen. Vier leerlingen klaagden. LAKS belde het verzorgingshuis, dat beloofde geen orgel meer te laten spelen in de examenperiode.

Centraal examen gestart: schoolexamen afgesloten

Zodra het centraal examen begint, is het schoolexamen afgesloten. De cijfers voor je schoolexamen staan dan ook definitief vast. Het heeft dus geen enkele zin om na je centraal examen nog over de beoordelingen in je schoolexamen te klagen.

FOKKE & SUKKE
BELLEN HET LAKS

De eindexamenklachtenlijn is in de examenperiode dagelijks te volgen via het NCRV Eindexamenjournaal op 3FM om 8.00 uur, 13.00 uur en 18.00 uur.

GESLAAGD!

Voor vmbo BB geldt

Je bent geslaagd als

- al je eindcijfers 6 of hoger zijn, of
 - je één 5 hebt en al je andere cijfers 6 of hoger zijn, of
 - je één 4 hebt en al je andere cijfers 6 of hoger zijn, waarvan er tenminste één 7 of hoger is, of
 - je twee 5-en hebt en al je andere cijfers 6 of hoger zijn, waarvan er tenminste één 7 of hoger is.
- én
- kunstvakken 1 en lichamelijke opvoeding 'voldoende' of 'goed' zijn.

LET OP

Je cijfer voor maatschappijleer 1 telt mee in de uitslagregeling.

Voor vmbo BB leerwerktraject geldt

Je bent geslaagd als

- je eindcijfer voor Nederlands 6 of hoger is én
- je eindcijfer voor je beroepsgerichte vak 6 of hoger is.

Hoe zwaar weegt je beroepsgerichte vak mee?

Je eindcijfer voor je beroepsgerichte vak telt twee keer mee in de uitslagregeling. Een 7 is dus eigenlijk twee 7's, en een 5 twee 5-en! Met een 4 voor je beroepsgerichte vak ben je dus altijd gezakt.

Ben je geslaagd met deze lijst?

1
Nederlands 6,
biologie 5,
lichamelijke opvoeding onvoldoende,
verder alles voldoende.

2
Nederlands 5,
Engels 5,
wiskunde 7,
verder alles voldoende.

3
Nederlands 6,
beroepsgericht 5,
maatschappijleer 7,
verder alles voldoende.

4
Nederlands 9,
wiskunde 5,
beroepsgericht 5,
verder alles voldoende.

5
Nederlands 5,
economie 5,
beroepsgericht 7,
verder alles voldoende.

Antwoorden: 1. nee 2. ja 3. ja 4. nee 5. ja

Wat nu?

Met een diploma in je zak ligt de wereld voor je open

Maar, voor een leuke baan moet je nog wel even doorleren. Wat je ook gaat doen, doe het goed. Dus kies je opleiding zorgvuldig.

Kiezen is moeilijk

Misschien weet je al lang welke opleiding je gaat doen en op welke school. Misschien twijfel je nog. Dat is niet vreemd. Kiezen is moeilijk. Heel veel leerlingen stoppen daarom in het eerste jaar. Ze vinden het te zwaar, niet interessant, de sfeer niet goed of ze zien geen leuke beroepsmogelijkheden. Dat wil jij niet meemaken! Kies daarom goed.

Kiezen is werken

Om goed te kunnen kiezen, heb je veel informatie nodig. Je moet weten welke scholen en opleidingen er zijn. Welke beroepen je leuk lijken. Of het voor jou beter is om vier dagen te werken en één dag naar school te gaan. Of dat je liever meer dagen op school zit. Die informatie moet je verzamelen. Je gaat rondkijken op scholen, bezoekt open dagen, praat met mensen die een interessant beroep hebben, je loopt eens ergens een dagje mee.

Je moet dus echt actief zijn en niet afwachten tot op het allerlaatste moment en dan zomaar wat kiezen. De kans dat je die opleiding nooit zult afmaken, is dan erg groot.

Welke studie, welk beroep past bij mij?

Heb je nog geen idee in welke richting je moet zoeken? Ga dan eens naar www.opleidingenberoep.nl. Die site helpt je echt bij het maken van een keuze. Je vindt er alle mogelijke informatie over opleidingen en beroepen.

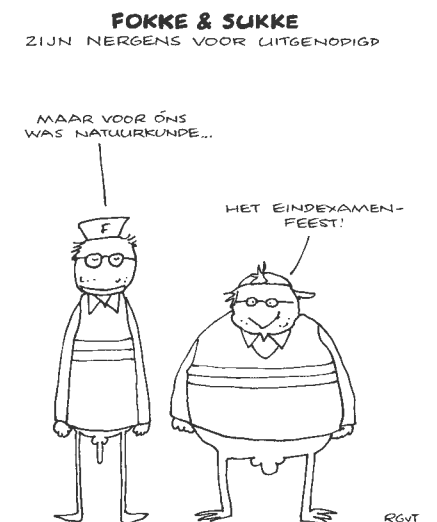
Kom je er zelf niet uit? Loop eens langs de decaan of studie-keuzebegeleider op je school. Je zult ontdekken dat die je prima op weg kan helpen.

Mohib wordt bedrijfsadministratief medewerker

'Ik wist zeker dat ik wilde doorleren. Op het vmbo kregen we elke week een soort bedrijfssimulatie in een net-echt kantoor. Heel leuk. Daarom heb ik me ingeschreven op het roc voor de opleiding bedrijfsadministratief medewerker. Het is heel leuk om stage te lopen bij een echt bedrijf. Niveau 2 is toch te makkelijk voor mij. Dus ik kan doorstromen naar niveau 3. Dat gaat heel geleidelijk. Je krijgt daar op school heel goede adviezen en begeleiding bij.'

Emily koos voor de opleiding helpende op het roc

'Mensen verzorgen is het leukste wat er is. Vorig jaar heb ik mijn diploma BB gehaald. Ik heb me toen meteen ingeschreven voor de opleiding helpende zorg & welzijn op het roc. Ik heb gekozen voor de bol-richting (beroepsopleidende leerweg): ik ga vier dagen naar school en loop één dag stage in een verpleeghuis. Dit past echt bij mij. Het is fantastisch om de hele dag mensen te helpen. Het leuke is ook dat je meteen bij het team hoort.'

GEZAKT

Wat nu?

Dit zijn je mogelijkheden

Mahmud doet een jaar over

'Dat ik gezakt ben, is mijn eigen schuld. Ik was veel te druk bezig met auto's enzo. Ik had op het roc op niveau 1 kunnen beginnen. Maar ik wil toch liever een vmbo-diploma. Dan kan ik straks naar niveau 2 of 3 op het roc. Ik wil eerst monteur worden en dan een eigen garagebedrijf beginnen. Het gaat dit jaar wel beter dan vorig jaar. Ik kan het echt wel, maar ik moet het ook doen!'

Ariane is gaan werken

'School zag ik echt niet meer zitten. Weet je hoe lang ik op het vmbo heb gezeten? Ik was ouder dan iedereen. Daarom ben ik gaan werken: bij een restaurant, bij een supermarkt, in een sieradenwinkel... Het was best leuk soms, maar meestal niet. En zeker niet voor altijd. Nu heb ik bedacht dat ik wel kapster wil worden. Dan moet ik dus toch terug naar school. Dat kan misschien wel 's avonds, denk ik. Dat ga ik eerst uitzoeken. En ik ga ook naar de open dagen van het roc. Wie weet zie ik nog iets anders.'

Erik doet de assistentenopleiding (niveau 1)

'Toen ik zakte, was ik al zeventien – ik was al een keer blijven zitten. Ik had geen zin om weer een jaar opnieuw te doen. Daarom ben ik naar het roc gegaan. Nu kan ik leren en werken tegelijk. Dat bevalt me veel beter. Ik werk als bouwplaatsassistent. We werken op een soort bouwsimulatie. Als ik iets niet weet, helpt mijn leermeester mij. Dan zie ik meteen wat ik moet doen. Ik ben al een keer mee geweest naar een echte bouwplaats omdat het goed gaat. Hierna kan ik altijd nog naar niveau 2.'

Dana werkt in de bakkerij van haar ouders

'Meewerken deed ik altijd al: op zaterdag, in de vakantie, als het heel druk was. Nu sta ik hele dagen in de winkel. Ik moet nog wel naar school, want ik ben nog geen achttien. Ik doe de opleiding voor assistent-bakker, één dag in de week. Eerst vond ik er niks aan. Ik kon net zo goed alles thuis leren. Maar nu vind ik het toch wel leuk. Ik zit er zelfs over te denken om bij een banketbakker te gaan werken. Dan kan ik verder gaan voor brood & banketbakker. Dat duurt twee jaar, maar daar zie ik niet meer tegenop. Straks ben ik nog beter dan mijn vader!'

Je doet het jaar over op je eigen school

Het centraal examen doe je helemaal opnieuw. Je school bepaalt of je onderdelen van je schoolexamen kan laten staan.

Je volgt een beroepsopleiding

Op de assistentenopleidingen (niveau 1) word je zonder diploma toegelaten. Je loopt veel stage of je combineert leren met werken.

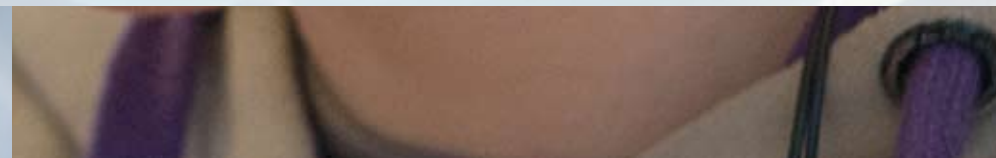
Voor informatie: raadpleeg je decaan/studiekeuzebegeleider, www.roc.nl of www.opleidingenberoep.nl.

Of zoek een baas die je verder opleidt in zijn bedrijf.

LET OP

Als je tien jaar dagonderwijs hebt gevolgd, maar nog geen achttien bent, val je onder de kwalificatieplicht. Dat wil zeggen dat je nog naar school moet tot je een startkwalificatie hebt (een vmbo-diploma is niet genoeg, je moet minimaal een diploma op mbo niveau 2 of hoger hebben). Je mag ook werken en leren tegelijk.

Wil je precies weten hoe de kwalificatieplicht in elkaar zit, ga dan naar www.postbus51.nl en zoek op het trefwoord: 'kwalificatieplicht'.

Examenkrant 11e editie maart 2010

oplage

vmbo BB-krant: 42.000, vmbo-krant: 128.000, havo/vwo-krant 130.000

concept en realisatie

Studio V&V bv, Den Haag

redactie en tekst

Mariëlle van de Ven, Studio V&V bv, Den Haag

College voor Examens (CvE)

adviesraad

College voor Examens (CvE), Cito, DUO-IB-Groep, Inspectie van het Onderwijs,
Ministerie van OCW, Kennisnet, Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS)

grafisch ontwerp

Ko Verlare, www.studiov.info, Den Haag

fotografie

Ko Verlare, Den Haag

illustraties

Reid, Geleijnse & Van Tol (Fokke en Sukke)

drukwerk

EPS/DGB, Breda

Aan de inhoud van deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

vmbo BB digitaal